

optimizes psychological well-being, namely financial resources and social capital [2]. Thus, when individuals encounter negative life events whose consequences threaten well-being, they utilize financial resources to insulate themselves from these stressors or mobilize support from family and social networks to mitigate the adverse outcomes. In his empirical findings, M. Argyle noted that psychological well-being is indexed by income level and health status, both of which are operationalized as social determinants [4].

The systematization of the reviewed psychological literature facilitated the construction of a comparative matrix outlining various authors and their respective theoretical stances on the factors determining psychological well-being.

The categories of the aforementioned factors were selected to operationalize the theoretical framework of the present study, postulating that lifestyle and its structural components (interpersonal relationships, values, hardiness, etc.) serve as vital predictors of psychological well-being – a proposition successfully validated via theoretical analysis. Specifically, one can discern the salutary effect of favorable social contacts on psychological well-being levels, which are mediated by effective communication skills, constructive psychological meta-maps, and cooperative behavioral mindsets. Additional critical variables include specific personality traits (extraversion, altruism), value orientations, goal-setting capacities, achievement motivation, an adaptive level of self-esteem and self-respect, emotional intelligence development, creative abilities (including their cultivation and actualization), and psychological hardiness (characterized by control, commitment, risk acceptance, and vital thoughts/actions). Within this framework, lifestyle operates as a system-forming configuration of unique modalities and strategies through which the personality interacts with the environment across diverse life domains, including communication, agentic activity, and self-actualization.

Based on the extensive review of psychological literature, it can be concluded that the investigation of the psychological well-being phenomenon possesses a profound historical lineage originating in classical philosophy, which later transitioned into the descriptive frameworks of two overarching paradigms: the eudaimonic approach (focusing on optimal psychological functioning and the actualization of human potential) and the hedonic approach (emphasizing the degree of life satisfaction and the minimization of negative affect). The ontogenetic formation and development of psychological well-being are fundamentally driven by developmental/age characteristics, personality traits, and the qualitative nature of interpersonal relationships.

In conclusion, the systematization of the reviewed literature underscores that psychological well-being is a multifaceted construct driven by an intricate interplay of developmental milestones, personality traits, and interpersonal dynamics. Ultimately, these diverse determinants do not operate in isolation but are structurally integrated within the individual's lifestyle, which serves as a system-forming configuration of their unique interaction with the environment. By examining these factors through a unified comparative framework, this review provides the necessary theoretical justification for our empirical investigation into the structural components of well-being. Consequently, mapping these underlying mechanisms establishes a robust foundation for developing targeted psychological interventions aimed at optimizing human potential and fostering long-term resilience.

References:

1. KOZMAN, T. Overview of the main approaches to understanding psychological well-being in contemporary psychology. In: *"Practica psihologică modernă"*, conferință practico-științifică cu participarea internațională. Chișinău: UPS "Ion Creangă", 2016, pp. 113-118. ISBN 978-9975-46-311-9.
2. *Psychological Well-Being*. Editor. Ingrid E. Wells. New-York: Nova Science Publishers, Inc. 2010. 275 p. ISBN 978-1-61209-258-4.
3. RYAN, R.M. and DECI, E.L. On happiness and human potentials: A Review of Research on Hedonic and Eudaimonic Well-Being. In: *Annual Review of Psychology*. Vol. 52. 201. p. 141-166. eISSN 1545-2085.
4. RYFF, C.D. Psychological Well-Being. In: *Encyclopedia of Gerontology*. Vol. 2. 1996. p. 365-369. ISBN 978-0123706447.

Лучанінова О.П.

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО СУПРОВОДУ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ПСИХОЛОГІВ У ВІДКРИТОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Психологічні засади підготовки військових психологів в умовах відкритого освітнього простору є ключовими упродовж усього навчання здобувача вищої освіти.

У 2026 році у відділі наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О.Сухомлинського розпочато наукове дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід підготовки військових психологів у відкритому освітньому просторі». Однією з підтем дослідження є «Теоретико-методологічні засади інформаційно-аналітичного супроводу підготовки військових психологів у відкритому освітньому просторі». Для вирішення завдань у межах як теми, так і підтеми значущими є психологічні засади цього процесу.

Офіцер-психолог, військовий психолог – затребувані часом і воєнними умовами професії за покликанням. Психологічні засади підготовки військових психологів в умовах відкритого освітнього простору є актуальними й відкритими для обговорення у колі наукової й університетської спільноти.

Психологічні засади підготовки військових психологів – це фундаментальні принципи, основні ідеї, правила або теоретичні положення, які лежать в основі цієї підготовки в умовах відкритого освітнього простору. Ключовими характеристиками психологічних засад є: фундаментальність; закріпленість в державних нормативно-правових актах, Конституції (Концепція військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України. Наказ Міністерства оборони України від 14 серпня 2024 року № 554.); загальне значення для освітньої галузі; стабільність [1].

Психологічні засади підготовки військових психологів спрямовані на формування стійкості, готовності до дій, емоційної саморегуляції та підвищення ефективності діяльності особистості в нормальних та критичних умовах.

Інформаційно-аналітичний супровід підготовки військових психологів в умовах відкритого освітнього простору дозволяє збирати й аналізувати інформацію, наукові статті тощо про психологічну підготовку військового психолога, психологічні засади, психологічна готовність до професійної діяльності і т. ін.

Так, психологічна підготовка військових психологів охоплює кілька основних напрямів: формування психологічної стійкості; професійна компетентність; розвиток комунікативних навичок; психологічна самопідготовка. Високий рівень емоційної саморегуляції, стресостійкості та адаптивності, навички саморефлексії, саморегуляції та підтримки власного психічного здоров'я, професійна комунікація – все це вимагає емоційного й психологічного навантаження.

Військовий психолог разом з командирами і начальниками організує і здійснює психологічну роботу, спрямовуючи її на виховання особового складу, зміцнення його морально-психологічного стану і підтримку психологічної стійкості військовослужбовців. У різноманітності завдань, які вирішує військовий психолог, значне місце посідає завдання щодо забезпечення оптимальної взаємодії офіцерів у процесі служби, у тому числі в умовах проблемних ситуацій. Серед них основними, на наш погляд, є: формування сприятливого соціально-психологічного клімату в офіцерських колективах; підвищення конфліктної компетентності офіцерів; формування у офіцерського складу конфліктостійкості; посередницька діяльність військового психолога з врегулювання проблемних ситуацій взаємодії офіцерів [2].

Психологічні засади інформаційно-аналітичного супроводу підготовки військових психологів актуалізуються через розкриття специфіки взаємодії здобувача з відкритим освітнім простором, де інформаційно-аналітичний супровід виступає не просто інструментом інформування, а зовнішнім стимулом для внутрішньої трансформації особистості.

Відкритий освітній простір створює умови для розвитку адаптивної особистості. Майбутній офіцер-психолог навчається самостійно фільтрувати, класифікувати аналізувати великі масиви даних в умовах інформаційної війни та когнітивних загроз. В основі психологічних засад такого супроводу – перехід від репродуктивного засвоєння знань до формування критичного мислення та «інформаційного імунітету», що є базовою складовою професійної життєстійкості (*resilience*) фахівця в умовах сучасного воєнного стану.

Психологічні засади інформаційно-аналітичного супроводу безпосередньо пов'язані із моделюванням майбутньої професійної взаємодії у військових колективах. Інтеграція відкритих наукових ресурсів і цифрових репозиторіїв дає змогу здобувачам оперативного аналізувати кейси реального бойового досвіду, що активізує механізми випереджальної адаптації та професійної рефлексії.

Психологічна сутність інформаційно-аналітичного супроводу полягає у створенні підтримувального та насиченого інформаційного середовища, яке розширює дидактичні можливості педагога, надаючи йому та здобувачам верифіковані науково-аналітичні дані, методичні розробки та результати моніторингу. Такий підхід забезпечує суб'єкт-суб'єктну взаємодію в системі «викладач – студент», де викладач залишається повноправним архітектором освітнього процесу, самостійно визначаючи траєкторію навчання, а інформаційно-аналітичний ресурс виконує виключно фасилітуючу (допоміжну) та розвивальну функції.

Таким чином, психологічні засади підготовки військових психологів у відкритому освітньому просторі є фундаментальною системою принципів, яка інтегрує вимоги державного законодавства та актуальні запити воєнного часу. Психологічна сутність цього процесу полягає у цілеспрямованому формуванні емоційної стійкості, адаптивності, комунікативної та конфліктологічної компетентностей майбутніх офіцерів-психологів, що є запорукою збереження морально-психологічного стану особового складу. Інформаційно-аналітичний супровід у межах відкритого освітнього простору виступає ефективним інструментом підтримки, який повністю виключає втручання в операційну діяльність викладача та поважає його академічну автономію. Супровід виконує виключно сервісну, фасилітуючу та орієнтувальну функції, оптимізуючи доступ до передового наукового знання та знижуючи рівень інформаційної невизначеності. Це дозволяє викладачеві гнучко моделювати освітній процес, спрямовуючи його на формування у майбутніх військових психологів практичної готовності до діяльності в екстремальних і кризових умовах.

Список використаних джерел

1. Концепція військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України. Наказ Міністерства оборони України від 14 серпня 2024 року № 554. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0554322-24#Text>
2. Організація психологічної підготовки у Збройних Силах України: навч.-метод. посіб./ За редакцією генерал-майора В. Ключкова.– К.: НДЦ ГП ЗС України, 2023. 325 с.